

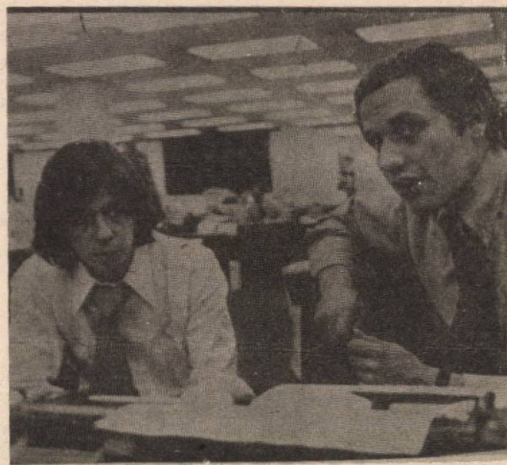
turase Administrației Nixon în 1969, ca ministru al comerțului. Propunând cote la importuri, controale ale poluării mai puțin aspre și, în general, standarde mai puțin rigide ale protecției consumatorului, Stans și-a atras simpatia oamenilor de afaceri. În 1972, când a părăsit ministerul pentru a lucra la C.R.P., i-a sfătuit să ofere largi contribuții la campanie. La 7 aprilie intrase, însă, în vigoare, o lege care limita donațiile și cerea ca toate cheltuielile unei campanii să fie înregistrate. „Cu puțin înainte de 7 aprilie, ultima zi în care contribuții anonime puteau fi acceptate legal — scriu Woodward și Bernstein —, Stans a mers într-o campanie de strângere de fonduri prin statele din Sud-Vest. Dacă democrații erau reticenți în a contribui la campania unui candidat republican, Stans îi asigura că anonimatul le era absolut asigurat, transferind contribuțiile lor prin intermediul unui om de afaceri mexican.” Același lucru avea să se întâmple și cu corporațiile. Singura dovadă avea să fie păstrată la Washington, de către Stans însuși, doar pentru ca, la nevoie, să nu fie uitat cel ce contribuise. Trecuseră astfel granița în folosul C.R.P.... 750 000 de dolari. Dar existența unui fond secret din care fuseseră plătiți cei de la Watergate era încă departe de a fi fost dovedită.

O nouă conferință de presă prezidențială, la 29 august, are loc la trei zile după ce Richard Nixon este desemnat candidat. „Pot spune categoric că această investigație (pe care ar fi desfășurat-o Casa Albă — n.n.) indică faptul că nimeni din personalul Casei Albe, nimeni din această Administrație, angajat în prezent, n-a fost amestecat în acest foarte bizar incident.”

Carl Bernstein reușește să ajungă la una din secretele la Maurice Stans. Toți funcționarii Comitetului pentru Realegere a Președintelui sau funcționarii Casei Albe pe care reporterii îi întâlniseră refuzau să facă declarații de orice fel, chiar și atunci când li se garanta anonimatul; se arătau extrem de prevăzători și manifestau teamă chiar și pentru simplul fapt de a fi văzuți în compania reporterilor. La fel s-a întâmplat și cu secretara lui Stans, dar Bernstein reușește să obțină de la ea o afirmație care îl pune pe gânduri: „Sînt o mulțime de lucruri greșite și o mulțime de lucruri rele la Comitet. Am fost chemată în fața marelui juriu la începutul (afacerii), dar nimeni nu știa ce întrebări să pună. Oamenii îi mințiseră deja... Hugh Sloan este mielul sacrificat. Soția sa era pe cale să-l părăsească, dacă nu făcea ceea ce e corect. A părăsit C.R.P. pentru că a văzut asta (răul — n.n.) și n-a vrut nici o parte din el. Nu știam înainte de 17 iunie, dar am analizat faptele și, la 19 iunie, ne-am dat seama ce se petrece.” (Hugh Sloan, 31 de ani, fusese un asistent al lui Bob Haldeman — șeful personalului Casei Albe —, apoi trezorier al C.R.P.). Trebuia contactat Hugh Sloan.

La 15 septembrie, un mare juriu i-a pus sub acuzare pe cei cinci arestați la hotelul Watergate, pe Howard Hunt și Gordon Liddy. Avea să urmeze procesul.

Hunt fusese angajat de Charles Colson, în anul anterior, pentru a se ocupa de „misiuni speciale” privind securitatea internă. Primea o sută de dolari pe zi. Liddy a fost angajat de Egil Kroch, care conducea grupul respectiv, intitulat „White House Special Investigate Unit” (Grupul special de investigații al Casei Albe). Prima operațiune în care s-au

Carl Bernstein și Bob Woodward, în vremea „afacerii Watergate”. Casa Albă le va cere, la sfîrșit, scuze

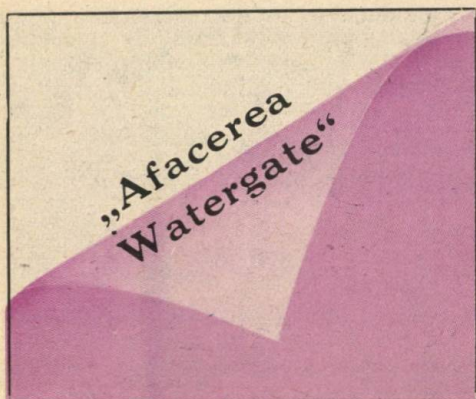
angajat a fost o încercare de discreditare a lui Daniel Ellsberg (cel care, se afirma, oferise ziarelor documentele secrete ale Pentagonului) și spargerea la psihiatrul acestuia, pentru a se obține date compromițătoare. Cu acordul Casei Albe, Hunt solicitase pentru operațiunile sale sprijinul Agenției Centrale de Informații: aparatură de supraveghere și fotografiere, acte false ș.a. Hunt și-a creat o echipă din oameni care lucraseră cu C.I.A., îndeosebi în proiectele absurde de intervenție în Cuba.

ÎNȚILNIRI ÎNTR-UN GARAJ SUBTERAN

„Woodward — povestesc reporterii — avea o sursă în ramura executivă, cu acces atît la informații privind C.R.P., cît și la Casa Albă. Identitatea sa nu era știută de nimeni. Putea fi contactat numai în situații foarte importante. Woodward îi promisese că nu-i va dezvălui niciodată numele, nici poziția. Mai tîrziu, a fost de acord să nu-l citeze niciodată, nici ca sursă anonimă. Discuțiile lor nu trebuiau decît să confirme informațiile obținute în altă parte și să le adauge perspectiva.

În termeni gazetărești, aceasta însemna că discuțiile lor erau «deep background» (fundament solid). Woodward i-a explicat, într-o zi, lui Howard Simons, redactorul șef, aranjamentul la care ajunsese. Și-a numit sursa «prietenul meu», dar Simons l-a botezat «Deep Throat» (gîtlej adînc).

La început, Woodward și «Deep Throat» discutau la telefon, dar, pe măsură ce tensiunea în afacerea Watergate sporea, creștea și nervozitatea lui «Deep Throat». Nu mai vroia să vorbească la telefon, nu vroia să se folosească de telefon nici măcar pentru aranjarea întîlnirilor. Au stabilit un cod. Cînd Woodward avea o cerere urgentă,

trebuia să miște un ghiveci de flori din balcon, în partea din spate. Aveau să se întâlnească în noaptea următoare într-un garaj subteran dinaintea stabilizatorului. Schimbând două sau mai multe taxiuri până la garaj, trebuia să fie sigur că nu este urmărit.

Dacă «Deep Throat» dorea o întâlnire, ceea ce se întâmpla mai rar, procedul era altul. În fiecare dimineață, Woodward trebuia să caute în pagina 20 a ziarului «New York Times» pe care îl primea acasă. Dacă i se cerea o întâlnire, numărul paginii era încercuit iar limbile unui ceas indicau ora. Woodward n-a știut niciodată cum ajungea «Deep Throat» la ziarul care îi era adus acasă.

Poziția lui «Deep Throat» în ramura executivă era extrem de bună. Nu i-a spus niciodată lui Woodward ceva incorect. El i-a spus lui Woodward, la 19 iunie, că Howard Hunt era, categoric, implicat în Watergate. În timpul verii, el i-a spus lui Woodward că F.B.I.-ul dorește foarte mult să știe de unde își obține ziarul informațiile. Credea că Bernstein și Woodward pot fi urmăriți, și i-a avertizat în legătură cu folosirea telefoanelor lor. Dar nici chiar F.B.I.-ul nu înțelegea ce se întâmplă.

(În primăvara anului următor avea să se afle că, la toate interogatoriile F.B.I.-ului în afacerea Watergate, L. Patrick Gray III, directorul în exercițiu al Biroului, permise participarea consilierului prezidențial John Dean III, el însuși implicat mai târziu în scandal. „Time” stabilea o legătură între Gray și președinte — se întâlniseră în 1947, Gray contribuise la campania electorală din 1968, lucrase apoi la Departamentul sănătății și fusese un asistent al ministrului justiției, John Mitchell, înainte de a deveni adjunctul lui Edgar Hoover, directorul F.B.I. Se părea că F.B.I. nu acționase imparțial în investigarea „afacerii Watergate”).

„ȚINEȚI RÎNDURILE”

După punerea sub acuză a celor șapte, „The Washington Post” află că fondurile pentru operațiunea Watergate fuseseră controlate de John Mitchell și erau ținute într-un cont special al C.R.P.; că Jeb Stuart Magruder (38 de ani, fost ajutor al lui Haldeman și director adjunct al comunicațiilor Casei Albe, apoi director adjunct al

campaniei C.R.P.) și Herbert Porter (fost ajutor al lui Haldeman, director al programelor în cadrul C.R.P.) primiseră cel puțin 50 000 de dolari din fondul lui Stans, utilizați, pe cât se părea, în scopuri ilegale. Sursele oficiale neagă acuzațiile.

Hugh Sloan, pe care reporterii aveau să-l întâlnească în mai multe rânduri, refuză să facă declarații, dar îi lasă să înțeleagă faptul că lucrurile erau chiar mai grave decât descoperiseră ei. „Nu mi s-a spus niciodată «Nu vorbiți» — precizează Sloan. Dar mesajul era limpede. Se spunea întotdeauna «Țineți rîndurile» sau «Țineți vasul la suprafață».”

Van Shumway, purtătorul de cuvânt al C.R.P., reacționează: „Sursele lui «Washington Post» sînt o fîntînă de informații eronate.”

La o nouă întâlnire, către sfîrșitul lui septembrie, după ce i se născuse o fetiță, Sloan pare mai relaxat. Recunoaște că „Stans n-a autorizat eliberarea unor fonduri decât după ce a primit asigurări de la managerii politici ai campaniei că doresc să se facă acele plăți.”

Cine erau acei manageri politici?

„Lui Sloan nu-i convenea întrebarea. Era destul să se știe că Stans n-a acționat din proprie inițiativă, a spus el.

Woodward a prins firul. Cu alte cuvinte, un grup de oameni din sfera politică a campaniei avea autoritatea ultimă de a face plăți din fondul secret?

Așa era, a spus Sloan, dar nu dorește să meargă mai departe.”

Mai tîrziu, Sloan spune reporterilor că cinci persoane aveau autoritate asupra fondului secret, doi dintre ei fiind Mitchell și Stans. „La început, Mitchell era singura persoană care autoriza cheltuielile. Mai tîrziu, autoritatea a fost trecută altora, printre aceștia — Magruder.”

„Celelalte două persoane autorizate să aprobe plățile erau membri ai personalului Casei Albe? întrebă reporterii.

Nu mai unul, răspunde Sloan. Celălalt nu era un oficial nici în campanie, nici în Administrație, și nu era din Washington.”

Reporterii bănuiesc că ar putea fi vorba de Bob Haldeman, șeful personalului Casei Albe, unul dintre cei mai puternici membri ai Administrației. Sloan refuză să confirme. Despre cea de-a cincea persoană, reporterii au lansat la întîmplare numele lui Herbert Kalmbach, 51 de ani, avocatul personal al președintelui. Sloan pare surprins, dar refuză să comenteze.

Cînd articolul care îl implică pe John Mitchell (drept unul dintre cei care autorizau plățile ilegale) este publicat, urmează o nouă dezmințire a autorităților. Cînd i se citește articolul lui Mitchell, acesta exclamă, uluit, la fiecare frază: „Jeeeesus!” „O să facem o poveste cu voi toți”, amenință el. Și amenințarea a fost publicată de ziar.

Către sfîrșitul lunii septembrie apărea limpede că „spargerea de la hotelul Watergate avea prea puțin sens în sine, mai cu seamă că se petrecea într-o perioadă în care campania lui Nixon se arăta foarte puternică. Dar, dacă ar fi fost o parte din ceva mai cuprinzător, atunci avea sens — considera Bernstein. Existau dovezi ale unei scheme mai largi, deși informațiile erau disperate: încercarea de a instala microfoane la statul major al lui McGovern (candidatul democrat la alegerile prezidențiale din 1972 — n.n.); investigația lui Hunt asupra vieții particulare a senatorului Edward Kennedy; inves-

tigația lui McCord asupra ziaristului Jack Anderson; tentativa lui Baldwin (care lucrase și el la C.R.P.) de a se infiltra în organizația «veteranii din Vietnam împotriva războiului»; investigațiile lui Hunt asupra știrilor difuzate de mijloacele de informații». (S-a scris mult despre practicile oneroase din acea vreme, în care au fost implicate Agenția Centrală de Informații, Biroul Federal de Investigații și alte organizații de spionaj intern sau extern. George McGovern era candidat al partidului democrat la alegerile din 1972, condamna politica Administrației republicane față de Indochina și se pronunța pentru retragerea imediată a trupelor americane. Tinerii și liberalii americani îi acordau întreg sprijinul și Administrația se temea de un posibil eșec electoral. Senatorul Edward Kennedy se situa pe poziții similare și, în plus, era o țintă mai veche a republicanilor care, convingși că acesta ar atrage mari mase de tineri alegători de partea sa, îl supravegheau atent și căutau să-l discrediteze. Jack Anderson era un ziarist care dezvăluise mai multe afaceri ilegale, între care sprijinul financiar acordat republicanilor de mari concerne, pentru avantaje ulterioare. Scandalul din 1972 privind șperțurile date de I.T.T. a început prin dezvăluiri ale lui Anderson. Tot la începutul anilor '70 provocaseră un mare scandal „Dosarele Pentagonului”

în numele campaniei pentru re alegerea președintelui. De la o sursă din cadrul Departamentului Justiției se află că sînt bănuite persoane „mai înalte decît John Mitchell”.

„O COLECȚIE DE ABSURDITĂȚI“?

Woodward solicită o nouă întrevvedere cu „Deep Throat.” Acesta acceptă că presupunerile reportierilor privind implicații foarte înalte în afacerea Watergate erau corecte. „Mitchell a fost amestecat”. Cît de mult — doar el știa. „Amintiți-vă ce vă spun. Totul este legat, nimic nu-i independent.” Chiar și infiltrările în rândurile Partidului Democrat. Existau patru grupuri de operațiuni clandestine, cel al lui Howard Hunt era doar unul dintre ele. „Grupul lui Hunt îi raporta lui Colson, care se poate să nu fi știut despre instalarea de microfoane. Dar primea informații zilnice în legătură cu activitățile”. (În primăvara următoare, președintele însuși avea să confirme existența a patru opera-

John Mitchell, ministrul justiției. Pentru rolul său în afacere, a fost condamnat la 19 luni închisoare

Bob Haldeman, șeful personalului Casei Albe; 18 luni închisoare

John Ehrlichman — consilier prezidențial; 18 luni închisoare

John Dean III a dezvăluit Congresului amploarea supraveglierilor

publicate la început de „New York Times”, apoi și de alte ziare. Daniel Ellsberg, despre care se afirma că ar fi oferit presei o copie a documentelor, a fost urmărit de F.B.I. și de C.I.A. iar foștii membri ai C.I.A. au recurs la o spargere la psihiatrul lui Ellsberg din Los Angeles, în speranța că vor obține date compromițătoare. Spargerea a fost un eșec, iar Ellsberg, deși adus în fața justiției, a fost achitat).

Se descoperă o altă pistă — Donald Segretti, din Los Angeles, aflat deja în cercetările Departamentului Justiției. Se stabilește o legătură între Segretti și Dwight Chapin, 31 de ani, asistent adjunct al președintelui, răspunzător de programul întâlnirilor prezidențiale. (Chapin, Ziegler, Haldeman și alții lucraseră de mulți ani împreună, în California). Reporterii află că Segretti ceruse unui număr de trei foști colegi să facă spionaj politic

„din motive de securitate internă”, două începute în primii doi ani ai guvernării). Dacă vor să afle întreg adevărul — insistă «Deep Throat» —, reporterii trebuie să se concentreze și asupra altor acțiuni, să nu se limiteze la spargerea de la statul major al partidului democrat. „Departamentul Justiției și F.B.I.-ul știu despre ele, chiar dacă nu le-au urmărit.”

Acele „alte acțiuni” au început să iasă la suprafață. Mai întâi, episodul „Canuck Letter” (scrisoarea despre locuitorii „canuck” — numele batjocoritor al descendenților francezi din Noua Anglie). În luna februarie 1972, cînd senatorul democrat Edmund Muskie își începea campania prezidențială, un ziar de dreapta publica o scrisoare în care senatorul era acuzat că și-a bătut joc de populația franco-americană. Muskie neagă, dar pierde sprijinul alegătorilor. Cei doi reporteri descoperă că scrisoarea era un fals, întocmit de Ken Clawson,

"Afacerea Watergate"

directorul adjunct al comunicațiilor Casei Albe (fost ziarist la „Washington Post“!). Casa Albă îl socotea pe Muskie adversarul cel mai serios și îl dorea scos din cursă de la început. Se mai află despre alte scrisori false, despre declarații eronate, despre acțiuni provocatoare. Cei doi publică un articol de 65 de paragrafe.

Van Shumway declară din nou: „Articolul din «Post» nu e numai ficțiune, dar și o colecție de absurdități.”

Segretti împărțea o firmă din Los Angeles cu un alt avocat, Larry Young. Acesta îi relatează lui Bernstein despre o legătură între Segretti și Hunt. Reporterii nu se gândiseră că operațiunile de spionaj politic ale lui Segretti ar fi putut fi legate de acelea ale lui Hunt. „Segretti mi-a spus — continua Young — că era plătit dintr-un fond al unui avocat aflat sus în ierarhie, prieten cu președintele, al cărui nume trebuia ținut secret. Altă dată, mi-a spus că avocatul locuia în zona Newport Beach”. „Un singur om cumula aceste caracteristici — Herbert Kalmbach, 51 de ani, președintele financiar adjunct al C.R.P. (până la 7 aprilie), avocatul personal al lui Nixon. Mitchell, Stans, Magruder, Kalmbach... Rămânea a cincea persoană care autoriza plățile ilegale. Dar Segretti fusese contactat de Chapin. Altă sursă spune reporterilor: „Dacă Chapin are de-a face cu chestia asta, asta înseamnă Haldeman. El face doar ceea ce îi spun doi oameni: Haldeman și Nixon.”

Îndată după aceste dezvăluiri, John Ehrlichman apare într-un interviu al rețelei de televiziune A.B.C. Concluzia reporterilor: „Ehrlichman era probabil singurul înalt consilier al Casei Albe suficient de nepătat în afacerea Watergate pentru a fi arătat în siguranță în fața camerelor de luat vederi.”

Deși revista „Time” publică știri la fel de defavorabile Casei Albe, Ronald Ziegler atacă din nou, la 16 octombrie, ziarul „Washington Post”. Iar Clark MacGregor, director al campaniei C.R.P., afirmă în aceeași zi: „Folosind insinuări, zvonuri de mîna a treia, acuzații nefondate, surse anonime și titluri senzationale, ziarul a căutat în mod premeditat să dea aparența unei legături directe între Casa Albă și Watergate, o acuzație despre care ziarul știe — și o jumătate de duzină de investigații au dovedit-o — că este falsă.” La 19 octombrie, Jeb Magruder declara revistei „Time”: „Toată povestea asta (afacerea Watergate) e încheiată, aflați că nu erau decît șapte persoane care știau despre Watergate, și numai șapte au fost puși sub acuzație de marele juriu.”

GAFA

Încet-încet, cei doi reporteri se apropie de ținta cea mare. „Deși John Mitchell a fost managerul campaniei lui Nixon din 1972, C.R.P. a fost, în mare măsură, creația lui Bob Haldeman. Cînd C.R.P. a fost înființată, în martie 1971, Haldeman i-a ales pe Jeb Magruder și Hugh Sloan pentru a se ocupa de operațiunile politice și financiare. Dwight Chapin era unul dintre cei în care Haldeman avea cea mai mare încredere. Gordon Strachan, care jucase un rol în angajarea lui Segretti, servea ca legătură între Haldeman și C.R.P. Cu excepția lui John Mitchell și a adjunctilor săi, Fred La Rue și Robert Mardian, toți cei care apăruseră pînă atunci în dezvăluirile Watergate datorau lealitate numai președintelui și lui Haldeman. Herbert Kalmbach fusese prezentat vicepreședintelui Nixon, în anii '50, de Haldeman. În rezolvarea problemelor legale personale ale președintelui, Kalmbach trata îndeosebi prin Haldeman. Charles Colson își începuse cariera la Casa Albă în 1969, la 37 de ani... Dădea seamă lui Haldeman și președintelui. Mai mulți funcționari de rang mediu ai Casei Albe i-au asigurat pe Bernstein și Woodward că existau puține dubii ca operațiunea Segretti-Chapin să nu fi fost aprobată de Haldeman.”

Dar faptul că Haldeman era a cincea persoană care dispunea de autoritate asupra fondurilor secrete din care se plătiseră operațiunile ilegale era și mai greu de dovedit. Haldeman făcuse în așa fel încît nici un fir să nu ducă în mod direct la el. Acum, cei doi reporteri comit prima și singura lor gafă, dar una enormă, întîrziind investigațiile cu multe luni. „Deep Throat”, Sloan, un agent F.B.I. și un funcționar al Departamentului Justiției le confirmă exactitatea presupunerilor lor. Dar, la 25 octombrie, ei publică un articol în care susțin că Sloan ar fi vorbit în fața marelui juriu despre Haldeman — ceea ce nu era adevărat. La mijloc fusese o neînțelegere: Sloan „ar fi vorbit despre Haldeman, dacă ar fi fost întrebant”; dar nu fusese. Dezmințirile curg lanț. Ronald Ziegler denunță „jurnalismul josnic, murdar” și dezmințe chiar și existența fondului secret (deși, în ziua următoare, MacGregor confirmă că C.R.P. dispunea de un fond pentru operațiuni clandestine, pe care, însă, nu-l numea „secret”). Sursele anterioare evită să-i mai întîlnească pe cei doi ziariști. Henry Kissinger îi spune doamnei Katharine Graham, proprietara ziarului, că toată lumea la Casa Albă nu avea decît compasiune și simpatie pentru Bob Haldeman. Acuzațiile împotriva ziarului „Washington Post” — care ar fi „montat” întreaga afacere pentru a sprijini candidatura lui George McGovern — se întetesc. Bernstein și Woodward trebuiau să reia totul de la început. Aceasta însă, după alegerile prezidențiale în care Richard Nixon a obținut 61 la sută din voturi.

TELEFONUL SECRET

Cîteva săptămîni, „afacerea Watergate” nu mai apare în coloanele ziarului. Cei care înclinau să accepte dezminţirile oficiale încep să creadă că ziarul dusese, cu adevărat, o campanie lipsită de onestitate. Bernstein şi Woodward muncesc cîte 16 ore pe zi, dar nu obţin nici un rezultat. „Era ca şi cum am fi vîndut abonamente la reviste — îşi aminteşte Bernstein. Unul din 30 de oameni te va compătimi şi va cumpăra unul pentru tine.” Dar, la începutul lunii decembrie, ziarul publică un interviu cu o fostă secretară a Casei Albe, în legătură cu o linie telefonică specială a lui Howard Hunt, linie care evita centrala Casei Albe şi ale cărei note de plată erau dirijate la locuinţa secretarei. „Hunt, Liddy şi alţii înscriseseră telefonul pe numele meu, pentru că nu doreau nici o legătură cu Casa Albă — din ce motiv, nu ştiu.” De la

acel telefon, Hunt vorbise de mai multe ori cu Barber, la Miami. „Istoria asta deschidea o supapă de presiune”, avea să afirme Barry Sussman, redactorul pentru Districtul Columbia. „Criticile s-au oprit imediat. Se vedea că încă nu se aflate totul.” În procesul care se deschide celor şapte, acuzaţii îşi recunosc îndată vinovăţia, în afară de Liddy şi McCord, condamnaţi de juriu.

La 7 februarie 1973, Senatul votează, cu 70—0, crearea unui comitet special asupra activităţilor campaniei prezidenţiale care să cerceteze „afacerea Watergate” şi aspectele legate de ea. Casa Albă îşi arată nemulţumirea; din comitetul condus de senatorul Sam Ervin Jr. vor face parte atît democraţi, cît şi republicani şi, mai tîrziu, se vor cere Casei Albe documente pe care aceasta nu era dornică să le furnizeze prea lesne.

Odată cu audierile începute de acest comitet şi cu atenţia tot mai mare acordată dezvăluirilor care începeau să fie surprinzătoare, zilele în care „The Washington Post” domina „afacerea Watergate” s-au sfîrşit, tot mai multe publicaţii reuşind să obţină înţîietate asupra desfăşurării evenimentelor. Se află că Gordon Liddy şi Howard Hunt

Howard Hunt a lucrat multă vreme cu C.I.A. Specialitatea sa: supravegheările şi spargerile

James McCord — scrisoarea sa a declanşat o nouă fază în „afacerea Watergate”

Donald Segretti. Pentru rolul său în „afacerea Watergate”, a fost condamnat la patru luni închisoare

Jeb Stuart Magruder a fost închis şapte luni. Şi el a oferit o versiune a „afacerii Watergate”

Patrick Gray, director ad-interim al F.B.I. Rolul său n-a fost imparţial

făcuseră parte, încă de la începuturile Administraţiei republicane, dintr-un grup de „instalaatori” cu misiunea de a supraveghea „scurgerile de informaţii”. „Time” publică un prim reportaj detaliat în care descrie modul în care fuseseră supravegheate, de către F.B.I., telefoanele unor ziarişti şi ale unor funcţionari guvernamentali sau ai Casei Albe. Instalarea de microfoane începuse în 1969 şi a continuat pînă la 19 iunie 1972, cînd Curtea Supremă de Justiţie a declarat supraveghearea electronică ilegală. Chemat în faţa comitetului senatorial, Patrick Gray face cîteva dezvăluiri care uluiesc: admite că a dat unele documente referitoare la Watergate lui John Dean, consilierul prezidenţial; spune că avocatul personal al lui Nixon, Kalmbach, a recunoscut că l-a plătit pe Donald Segretti, la indicaţiile lui Chapin (inocenţa clamată pînă atunci de Casa Albă dispărea); afirmă că, în unele întrevederi cu F.B.I., John Dean „probabil” a minţit.

"Afacerea Watergate"

McCord vorbește

La 23 martie, judecătorul John Sirica, faimos pentru intransigența sa, impune pedepse aspre celor șapte acuzați în procesul Watergate, dar promite ușurarea sentințelor în cazul în care ei ar coopera cu justiția dezvăluind tot ceea ce știu. Către sfârșitul lunii, se află despre o scrisoare a lui James McCord către judecătorul Sirica, în care acuzatul se oferă să coopereze. Lucrurile relevante de el sînt de-a dreptul senzaționale. La 5 aprilie, declară în fața Marelui Juriu că Mitchell, Dean și Magruder știau dinainte despre planurile de instalare de microfoane la hotelul Watergate, discutîndu-le încă din februarie 1972, cînd Mitchell era ministru al justiției. După arestările din 17 iunie — continuă McCord — toți cei cinci au continuat să primească plăți regulate pentru a nu divulga nimic. Banii — 1.000 de dolari lunar pentru fiecare — erau livrați de doamna Hunt, soția unuia dintre arestați. (Doamna Hunt murise într-un accident de avion, la 8 decembrie 1972, și asupra ei se găsiseră 10.000 de dolari). McCord mai afirmă că sumele acestea făceau parte din bugetul Comitetului pentru Realegerea Președintelui, fapt pe care nu-l putea, însă, dovedi. (Reporterilor de la „Washington Post”, Sloan și „Deep Throat” le spusese, cu luni în urmă, că fondul secret continua să fie folosit și după iunie 1972).

Odată cu dezvăluirile lui James McCord, întregul eșafodaj al acoperirilor începe să se fisureze și va sfîrși printr-o adevărată degringoladă. Mulți dintre cei care aveau să relateze, mai tîrziu, despre „afacerea Watergate”, sub diverse unghiuri, aveau să afirme că McCord a acționat în acel fel în momentul în care i s-a părut că oamenii Casei Albe vor să arunce întregul blam asupra Agenției Centrale de Informații, prezentînd lucrurile drept o operațiune a C.I.A. James McCord ar fi fost „indignat” și nu putea să-și uite foștii colegi. Agent special al F.B.I.-ului, apoi lucrător la C.I.A. vreme de două decenii, James McCord ajunsese în posturi de conducere și, timp de cîțiva ani, a fost un ofițer important al C.I.A. în Europa occidentală. Pentru serviciile sale, primise din partea directorului C.I.A., Richard Helms, medalia „Distinguished Service Award”. A demisionat în august 1970, și-a creat o firmă proprie, „McCord Associates”, a fost cooptat de Comitetul pentru

Realegerea Președintelui în toamna lui 1971, dar, în toată această perioadă, a continuat să întrețină bune relații cu Agenția Centrală de Informații.

Chiar și judecătorul John Sirica — supranumit „John-pedeapsă-maximă” — avea să fie surprins de scrisoarea lui McCord și, cîțiva ani mai tîrziu, să insiste asupra ei în amintirile sale: „Spre deosebire de ceilalți bărbați acuzați de spargere, McCord nu dorea să meargă la închisoare pentru a-i proteja pe cei care aprobaseră operațiunea. Cu toate promisiunile Casei Albe că nu va sta închis mai mult de un an, el refuza să accepte acoperirea... El întrevăzuse tentativa de a face din C.I.A. țapul ispășitor.”

Scrisoarea lui James McCord a fost de extremă importanță și pentru toți ceilalți despre care se știa, la acea dată, că avuseseră vreo legătură cu „afacerea Watergate” sau aceia pe care publicul larg încă nu-i știa ca participanți, în vreun fel sau altul, în această afacere. McCord putea spune multe Marelui Juriu, putea dezvălui fapte și nume, putea aduce o altă lumină asupra unor evenimente rămase în umbră.

McCord a susținut că Administrația a făcut presiuni asupra lui să se declare vinovat, prin intermediul lui John Caulfield, un fost detectiv din New York; Caulfield aducea mesajul Casei Albe că i se oferă iertarea (după condamnare), dacă nu dezvăluie nimic. La 6 aprilie, Dean a dat anchetatorilor cîteva informații care se coroborau, pentru prima oară, cu cele susținute de McCord. Robert Reisner, asistentul șef al lui Jeb Magruder, întărește multe din acuzațiile lui McCord. O și mai mare surpriză produc spusele lui Magruder însuși, la 14 aprilie; acesta confirmă nu numai întîlnirea din februarie 1972, dar adaugă faptul că Liddy le prezentase hărți detaliate privind operațiunea de instalare a microfoanelor.

Carl Bernstein s-a adresat, atunci, unuia din prietenii lui John Dean cu care vorbise mai înainte.

„Omul s-a arătat binevoitor cînd Bernstein s-a prezentat. Bernstein a decis să-i facă o propunere:

„The Washington Post» a fost foarte aspru cu John Dean, a spus el, dar faptele justificau asta. Acum, cazul se deschide larg. Dean a fost într-o poziție unică pentru a înțelege întreaga afacere Watergate. Alții din Casa Albă sau din afara ei ținteau în mod evident în el — Ziegler și Magruder — și încercau să-l discrediteze înainte ca el să le poată face vreun rău. Dacă ziarul știe ceea ce Dean are de spus — dacă el ar vorbi reporterilor și dacă ei ajungeau la concluzia că spune adevărul —, ziarul ar putea să facă față atacurilor. Dar numai cu fapte. Reporterii au suficiente surse pentru a verifica afirmațiile sale. Ar fi în avantajul lui Dean. Cu condiția să nu mintă.”

RAPORTUL INEXISTENT

„Prietenul a spus că Dean respectă modul în care ziarul a scris despre Watergate. Exact de ceea ce aveau nevoie, s-a gîndit Bernstein; o aprobare din partea lui Dean.

Dean «nu gîndește că ați fi fost nedrepti cu el. Nu există motiv să înțeleagă asta ca un atac la persoană. Dar n-a luat nici o măsură fără ca cineva să-i spună ce să facă în treaba asta. Nu i-ar plăcea nimic mai mult decît să stea de vorbă cu voi și să vă spună întreaga istorie. Dar nu de asta are nevoie acum. Dacă va depune vreodată mărturie, el trebuie să fie capabil să spună sub jurămint că n-a vorbit mai înainte presei. Asta nu înseamnă că voi și eu nu putem să nu ne vedem. După ce veți verifica unele lucruri și vor fi unele puncte de încredere în ambele surse, vom ști mai bine încotro mergem».

Neștiind la ce să se aștepte, Bernstein a întrebato de unde ar trebui să înceapă.

«Trebuie să începeți» cu declarația lui P», a spus prietenul (l-au trebuit citeva clipe lui Bernstein să priceapă că „P” însemna președintele. Președintele afirmase, într-o declarație televizată: la 21 martie, „ca rezultat al unor serioase acuzații asupra cărora mi s-a atras atenția, dintre care unele fuseseră făcute publice, am început noi anchete intense în această întreagă problemă”).

Ronald Ziegler? „Am greșit, aceasta este realitatea”

Judecătorul John Sirica supranumit, pentru intransigența sa, „John-pedeapsă-maximă”

«Aflați ce s-a petrecut la 21 martie — și cine a adus acele acuzații serioase în fața lui P».

John Dean?

«Ei bine, n-o să vă spun eu cine a fost, dar judecata dv. e pe calea cea bună. Verificați asta. Cu siguranță n-a fost John Ehrlichman cel care a spus: «A existat o acoperire și e mai rău decît credeți, domnule președinte». (În fapt, Dean fusese acela, iar raportul pe care el îl pregătise cu o jumătate de an mai înainte, potrivit anunțului Casei Albe din 29 august, și în care se stabilea că n-ar exista nici o legătură între aceasta și spărgătorii de la Watergate — nici nu fusese întocmit). Aceasta ar fi un motiv foarte bun să faci din altcineva țap ispășitor dacă ai fi, să zicem, H, nu credeți?»

Haldeman?

«Și alții. De la 17 iunie, John Dean n-a făcut nici un lucru fără ca H sau altcineva să nu-i fi spus, mai întîi, să-l facă — inclusiv aranjamentele pentru mită».

Cine altcineva?

«Să vedem cum vă descurcați, mai întîi, cu verificarea asta.»

Și în legătură cu perioada dinainte de 17 iunie?

«John Dean ar spune Marelui Juriu că, într-adevăr, a fost la o întîlnire la care s-a discutat instalarea microfoanelor, și că a spus că nu va avea nimic de-a face cu asta și că a spus că oricine altcineva va face asta e nebun».

«John Dean părea să aibă răspunsuri pentru orice. Dacă Dean a fost la acea întîlnire, cum explică el «Raportul Dean»? De asemenea, cum explică asigurarea președintelui că Dean și raportul său l-au convins că ajutoarele sale apropiate nu știau dinainte de instalarea microfoanelor?

«Așa-numitul raport era, mai mult sau mai puțin, o acoperire — un concept, sau o teorie, care a fost înaintată lui P».

De cine? —

«Nu de John Dean. El n-a discutat niciodată despre Watergate cu P, așa cum reieșea la 29 august».

Și atunci ce-a fost «Raportul»?

«Dumnezeule, credeam că voi băiețiiăștia sînteți mai deștepti», a zis prietenul. «N-a existat nici un raport. Lui Dean i s-a cerut să adune anumite fapte. Faptele au fost denaturate pentru a ajuta alte persoane mai importante decît el. Acum, acele persoane plănuiesc să se mențină, implicîndu-i pe John Mitchell și John Dean».

De ce nu face Dean publice toate lucrurile astea imediat, dacă e atît de interesat în a spune adevărul?

«În primul rînd, pentru că n-ar fi crezut, dacă ar spune azi tot ce știe. Toate astea n-au început cu Watergate. Era felul de viață de la Casa Albă. El trebuie să stabilească treptat că e crezut, că nu minte. Pentru că știe lucruri despre care nimeni nu va vorbi vreodată cu dragă inimă. Aproape orice poate fi verificat. Dar înainte de a face publice astea, el trebuie să convingă toată lumea — anchetatorii, presa, comitetul senatorial — că va spune adevărul. Altfel, Casa Albă îl va distruge, înainte de a mai avea vreo șansă».

Din acest motiv, John Dean dorea să lucreze cu «Washington Post», e corect?

«Mi-ați pus întrebările potrivite și v-am dat citeva fire. Verificați și vom discuta mine».

Tot ce se spusese reporterilor s-a verificat.

Mai tîrziu, au avut o discuție în legătură cu convorbirea dintre președinte și John Dean, din 21 martie.

«John a intrat și a spus: Domnule președinte, un cancer mușcă din acest birou și trebuie îndepărtat. Pentru a salva președinția, Haldeman, Ehrlichman și cu mine trebuie să spunem totul anchetatorilor și să facem față consecințelor de a merge la închisoare.»

Și ce s-a întîmplat?

«A spus totul — i-a dat chiar o listă cu cei care probabil vor fi închiși. Era o listă foarte lungă. John i-a spus că Haldeman și Ehrlichman au știut întreaga poveste de la început, că el i-a informat despre orice, că a transmis mai departe ordinele lor, și că, de la început, ei i-au spus să nu discute nimic cu președintele».

Și care a fost reacția președintelui?

«Asculta. Apoi i-a spus lui John că trebuie că e foarte încordat. L-a trimis, de aceea, la Camp David, să-și pună gândurile în ordine și să pună totul pe hirtie... John s-a întors de la Camp David, așteptând ca fiecare să recunoască. „Da, sîntem răspunzători și președintele nu știa nimic despre asta. Sîntem gata să acceptăm consecințele”. Dar cînd a ajuns la Casa Albă, era clar că președintele fusese convins de cei doi să reducă pierderile la minimum... să-l sacrifice pe John și să descurajeze vreo implicare a lui Haldeman sau Ehrlichman».

Mai tîrziu, în timpul mărturiei sale, John Dean a afirmat: Haldeman știa despre instalările de microfoane înainte de 17 iunie 1972 și, din moment ce îi raporta în mod regulat președintelui, „presupunea” că și acesta era la curent. Planurile pentru Watergate au fost, într-adevăr, discutate în biroul lui Mitchell, care n-a vrut să audă de ele, dar care le-a aprobat mai tîrziu; unele dovezi care implicau oamenii Casei Albe au fost distruse imediat după 17 iunie, altele au fost predate lui Patrick Gray — acesta a fost înlocuit în iunie 1973 cu Clarence Kelley; Mitchell i-a cerut lui Dean să obțină de la Haldeman și Ehrlichman aprobarea ca avocatul președintelui să fie folosit în a-i plăti pe conspiratori, iar cei doi au acceptat imediat; Casa Albă a încercat „să facă cît mai dificil posibilă obținerea de informații de la martori”; Dean i-a spus președintelui, în prezența lui Haldeman, despre faptul că Hunt cere un milion de dolari ca să tacă; în aprilie, președintele i-a cerut să demisioneze, întrucît „e implicat în Watergate”, dar Dean a refuzat, dacă nu demisionează și Haldeman și Ehrlichman.

„AM GREȘIT, ACEASTA E REALITATEA”

Lucrurile deveniseră mult prea fierbinți.

La 30 aprilie se anunță o seamă de concedieri și demisii din personalul Casei Albe. H.R. Haldeman, șeful personalului Casei Albe, este forțat de președinte să demisioneze. John Ehrlichman, șeful consilierilor în probleme interne, este forțat să demisioneze. John Dean III, consilier al Casei Albe, este concediat. Gordon Strachan, fost asistent al lui Haldeman, apoi consilier general

al „U.S. Information Agency”, este concediat. Egil Krogh, fost asistent al lui Ehrlichman și, în ultimele luni, subsecretar la transporturi, se retrage. Herbert Kalmbach, avocat personal al președintelui, este destituit. Aceștia se adăugau lui: John Mitchell, care demisionase în iulie 1972; Jeb Magruder, care demisionase din funcția de director al planificării la Departamentul comerțului, cu două săptămîni în urmă; Charles Colson, consilier special al președintelui, care demisionase în martie, la fel cu Herbert Porter, fost ajutor la Casa Albă; Dwight Chapin, fost secretar al întrevederilor președintelui, care demisionase în ianuarie; Robert Madrian, fost coordonator politic pentru C.R.P. care demisionase după alegeri. La 26 aprilie, ziarul „Daily News” din New York dezvăluise că Patrick Gray, directorul ad-interim al F.B.I.-ului, distrusese documente referitoare la Howard Hunt; 24 de ore mai tîrziu, Gray își anunțase demisia.

Agenția „U.P.I.” transmitea o știre reluată apoi de întreaga presă: „Secretarul de presă prezidențial Ronald Ziegler a cerut, în mod public, scuze astăzi ziarului «Washington Post» și celor doi reporteri, pentru criticile sale anterioare la adresa felului cum au scris despre complotul Watergate.

La briefing-ul de la Casa Albă, un reporter l-a întrebat pe Ziegler dacă nu datorează Casa Albă scuze ziarului «Post».

«Gîndind despre tot ce s-a întîmplat, în acest moment, da», a spus Ziegler, «voi cere scuze ziarului «Washington Post» și voi cere scuze dlui Woodward și dlui Bernstein... Toți trebuie să spunem că am făcut greșeli în comentariile noastre. Am fost prea înfierbîntat în comentariile mele despre «Post», mai cu seamă dacă le privești în contextul celor ce s-au petrecut ulterior... Am greșit, această e realitatea.”

Se încheia, însă, numai prima parte a „afacerii Watergate”.

EPILOG

În anul următor, în august, a demisionat președintele Richard Nixon.

Cînd se împlineau zece ani de la izbucnirea „afacerii Watergate”, care a zdruncinat atît de mult viața politică americană, revista „Newsweek” făcea o trecere în revistă a întrebărilor care nu primiseră încă răspuns și încerca să stabilească ce se întîmplase cu principalii protagoniști.

După zece ani (și nici astăzi) încă nu s-a aflat cine se ascundea sub numele „Deep Throat”. Au fost bănuîți John Dean, W. Mark Felt, un vechi ajutor al lui Edgar Hoover, directorul F.B.I.-ului, Robert F. Bennett, a cărui firmă din Washington îl folosisese pe Howard Hunt, chiar și Alexander Haig, cel care l-a înlocuit pe Haldeman în postul de șef al personalului Casei Albe. Nu s-a putut dovedi nimic, iar John Ehrlichman ajungea să creadă că „Deep Throat” nici măcar nu existase.

Încă nu s-a aflat cine a dat aprobarea finală pentru spargerea de la psihiatrul Lewis J. Fielding, în cazul Ellsberg. Încă nu se aflase cine ștersese o parte din faimoasele înregistrări de la Casa Albă, care au devenit, pînă la urmă, probe incriminatorii în „afacerea Watergate” și de ce președintele nu ordonase ca aceste înregistrări să fie distruse.

În ce îl privește pe Richard Nixon, acesta declara într-o emisiune „Morning News” a rețelei de televiziune CBS: „Aș spune că, după reacția imediată, de înțeles față de politică în general, îngrădirea activităților C.I.A., opoziția față de unele din practicile F.B.I. etc.... sindromul Watergate și-a urmat probabil cursul, și aceasta spre binele țării”. Doi ani mai tîrziu, în 1984, într-un interviu cu Frank Gannon, tot pentru CBS, fostul președinte admitea că „afacerea Watergate” a fost „un act foarte stupid”. „Nu există cale — spunea Nixon — prin care să ceri iertare și care să fie mai elocventă, mai decisivă și mai clară decît demisia din funcția de președinte al Statelor Unite. Aceasta spune totul”.

Participanții la „afacere” își ispășiseră cu toții demult pedepsele. Cei patru spărgători de la Hotelul Watergate — Barker, Gonzalez, Martinez și Sturgis — fuseseră condamnați la între 13 și 15 luni închisoare; toți patru s-au stabilit, apoi, la Miami.

Dwight Chapin fusese închis vreme de opt luni, apoi a început să publice la Chicago o revistă care susținea ideile unui milionar din sfera asigurărilor.

Charles Colson fusese închis șapte luni, și-a publicat, apoi, autobiografia „Born Again” (Născut a doua oară) și a înființat asociația „Prison Fellowship” (Camarazii de închisoare), care se ocupă de probleme religioase, mai ales în închisori.

John Dean a fost închis aproape patru luni. Memoriile sale, „Blind Ambition” (Ambiție oarbă), au devenit serial de televiziune și i-au adus un milion de dolari. Trăiește în California și este producător de emisiuni de radio și televiziune la Los Angeles.

John Ehrlichman a fost închis 18 luni, a scris două romane inspirate din „afacerea Watergate” (unul, „În spatele ușilor închise”, tradus și în limba română) și un fel de memorii intitulate „Witness to Power” (Martor al puterii). Divorțat și recăsătorit, s-a stabilit la Santa Fe, în New Mexico.

Patrick Gray a fost și el acuzat că a înșelat justiția, dar acuzațiile au fost abandonate în cele din urmă și fostul director ad-interim al Biroului Federal de Investigații și-a continuat activitatea de avocat în Connecticut.

H.R. Haldeman a stat în închisoare 18 luni. În memoriile publicate în 1978 afirma că președintele fusese implicat în Watergate din primul moment. Haldeman a ajuns președintele lui „Murdock Hotel Company” din Los Angeles.

Howard Hunt, după ce a stat închis 33 de luni, a continuat să scrie neinspirate romane de spionaj. Trăiește la Miami. În 1982, publicase cea de-a 56-a carte; subiectul: un atac cu bombe cu neutroni în Orientul Mijlociu.

Egil Kroch Jr. a petrecut patru luni în închisoare. După un timp, a fost readmis în asociația juriștilor și practică avocatura la Seattle.

G. Gordon Liddy, cel care a imaginat întregul plan de infiltrări și supravegheri, a stat închis 52 de luni — pedeapsa cea mai lungă în „afacerea Watergate”. Autobiografia sa, „Will” (Testament), a devenit serial de televiziune. După ispășirea pedepsei, Liddy a ajuns consultant al unei firme particulare din Illinois care se ocupă tot de... securitate.

Jeb Stuart Magruder a stat în închisoare șapte luni. Și el a oferit tiparului o versiune a „afacerii Watergate” — „O viață americană”. Devenit fervent religios în închisoare, a obținut licența în teologie la Princeton și, apoi, a ajuns pastor într-un oraș californian.

James McCord a fost închis patru luni. Mai tîrziu, ca membru în conducerea unei firme din Colorado, și-a dat în judecată foștii avocați, pentru că l-au sfătuit prost în timpul „afacerii Watergate”. McCord îi acuza că, împreună cu reprezentanții Casei Albe, îl împiedicaseră să depună mărturie despre înaltele implicări în afacere.

John Mitchell a fost și el închis, vreme de 19 luni, dar a rămas unul dintre puținii implicați în „afacerea Watergate” care n-a publicat o carte despre felul cum au văzut ei desfășurarea evenimentelor, deși a primit un avans de la editura Simon & Schuster. A devenit membru al firmei de consultanță în afaceri „Global Research International”.

Donald Segretti a stat în închisoare patru luni și jumătate și a fost suspendat dintre avocații californieni vreme de doi ani. Apoi s-a întors la Newport Beach, California, tot ca avocat.

Hugh Sloan a ajuns președinte al firmei de componente de locomotive „Budd Canada, Inc.”, cu sediul în Ontario.

Maurice Stans a fost amendat cu 5 000 dolari. Cînd a devenit președinte, Ronald Reagan l-a recomandat pentru funcția de director al firmei „Overseas Private Investment Corp.”

Ronald Ziegler, secretarul de presă prezidențial, a ajuns președinte al lui „National Association of Truck Stop Operators”.

Iar cei doi ziariști, Bob Woodward și Carl Bernstein, au cunoscut o firească ascensiune. Cartea lor, „Toți oamenii președintelui”, a cunoscut un enorm succes, a fost tradusă în multe limbi și a fost ecranizată — rolurile lor fiind jucate de Robert Redford și Al Pacino. Continuarea cărții, cu ultimele zile ale președinției Nixon, „The Final Days”, a avut aproape același mare succes. Se pare că numai aceste două cărți și filmul le-au adus celor doi venituri atîngînd 80 milioane dolari. Woodward a ajuns redactor responsabil pentru zona metropolitană (Washington, D.C.) la „Washington Post”. Bernstein a părăsit ziarul și lucrează acum pentru rețeaua de televiziune ABC. Activitatea lor din anii 1972-74 a devenit aproape legendă în lumea jurnalisticii americane.

Unul dintre cei care au avut cel mai mult de suferit a fost paznicul de noapte care a descoperit primele indicii ale spargerii de la hotelul Watergate, negrul Frank Wills. Rareori a mai găsit, de lucru, iar în 1982 continua să fie șomer...

Prezentare de Stelian Țurlea

Sănătate

Una din cinci persoane adulte americane (29 milioane în total) suferă sau a suferit, la un moment dat, de tulburări psihiatrice — reiese din cel mai mare sondaj de opinie efectuat vreodată în Statele Unite pe tema stării sănătății mentale a populației. Boala cea mai răspândită — anxietatea. 6—7 la sută din aceste 29 milioane de americani au probleme psihice derivate din alcoolism sau în urma administrării de droguri. Starea depresivă afectează alți 6 la sută.

Mengele

Doctorul Mengele, „îngerul morții”, „călăul de la Auschwitz”, responsabil în cel de-al doilea război mondial de moartea a câteva sute de mii de evrei, se

află de câțiva ani în Florida (SUA), și nu în America de Sud, cum s-a crezut pînă acum — a declarat, la 3 octombrie, Touvia Friedman, director al Centrului de documentare din Haifa pentru căutarea criminalilor naziști. De altfel, încă de la 14 iunie, Touvia Friedman susținuse că dr. Joseph Mengele este instalat la Miami (Florida), în posesia unei averi evaluate la mai multe milioane de dolari.

Pavianii buclucași

S-a întîmplat în localitatea Nigori, din sud-vestul Kenyei. Micuțul Victor Owiti, în vîrstă de doi ani, lăsat singur pentru câteva clipe de părinții săi, a avut surpriza de a primi vizita unei cete de maimuțe africane pavian. Unchiul copilului, venit să viziteze familia Owiti, nu a putut interveni, fiind obligat să asiste neputincios la răpirea nepotului său de paviani, care au dispărut cu mare iuteală, sărind din creangă în creangă, în pădurea tropicală. Alarmat, întregul sat a pornit pe urmele cetei de maimuțe. După scurt timp, Victor a fost găsit într-o poiană plîngînd, dar sănătos. Doar încălțămîntea sa a fost pe placul unuia dintre paviani, care a confiscat-o. Poate că răpirea copilului nici nu urmărea altceva.

O surpriză neplăcută

Un legător de cărți din Pittsburgh le-a făcut managerilor trustului „Coca Cola” o mică

surpriză: a încasat un premiu destul de substanțial din partea firmei, deși cei care elaboraseră ideea calculaseră că sînt șanse extrem de mici să existe vreun cîștigător. Despre ce este vorba? Renumitul trust de răcoritoare — și nu numai de răcoritoare — a promis că va oferi cinci dolari de fiecare literă oricui își va putea scrie numele cu literele tipărite pe capacul sticlei de „Coca Cola”. Evident că amatorii de cîștig nu au lipsit. Dar marea majoritate au eșuat, ca urmare a faptului că, pe capace, se tipăreau aproape numai consoane și nici o vocală. Autorii acestui mod original de stimulare a consumului de Coca Cola nu au ținut seamă de faptul că ingeniozitatea omului poate depăși multe dificultăți. Tînărul Richard Vlk a profitat de straniul său nume de familie, format numai din consoane, și s-a gîndit să le facă o surpriză celor de la „Coca Cola”. El a reușit să mobilizeze sute de șomeri pentru a-i strînge capace cu literele V, L și K. Mare le-a fost mirarea funcționarilor de la „Coca Cola” cînd tînărul legător de cărți le-a prezentat o vastă colecție de capace în care numele său neobișnuit apărea de 1393 ori. Se pare că managerii firmei nu au fost deloc încîntați de faptul că au trebuit să achite aproximativ 20 000 de dolari lui Richard Vlk și colaboratorilor săi șomeri. Nu atît pentru mărimea sumei plătite, cît pentru faptul că au calculat greșit.

LUMEA '85

almanah realizat de revista „LUMEA”
săptămînal de politică externă

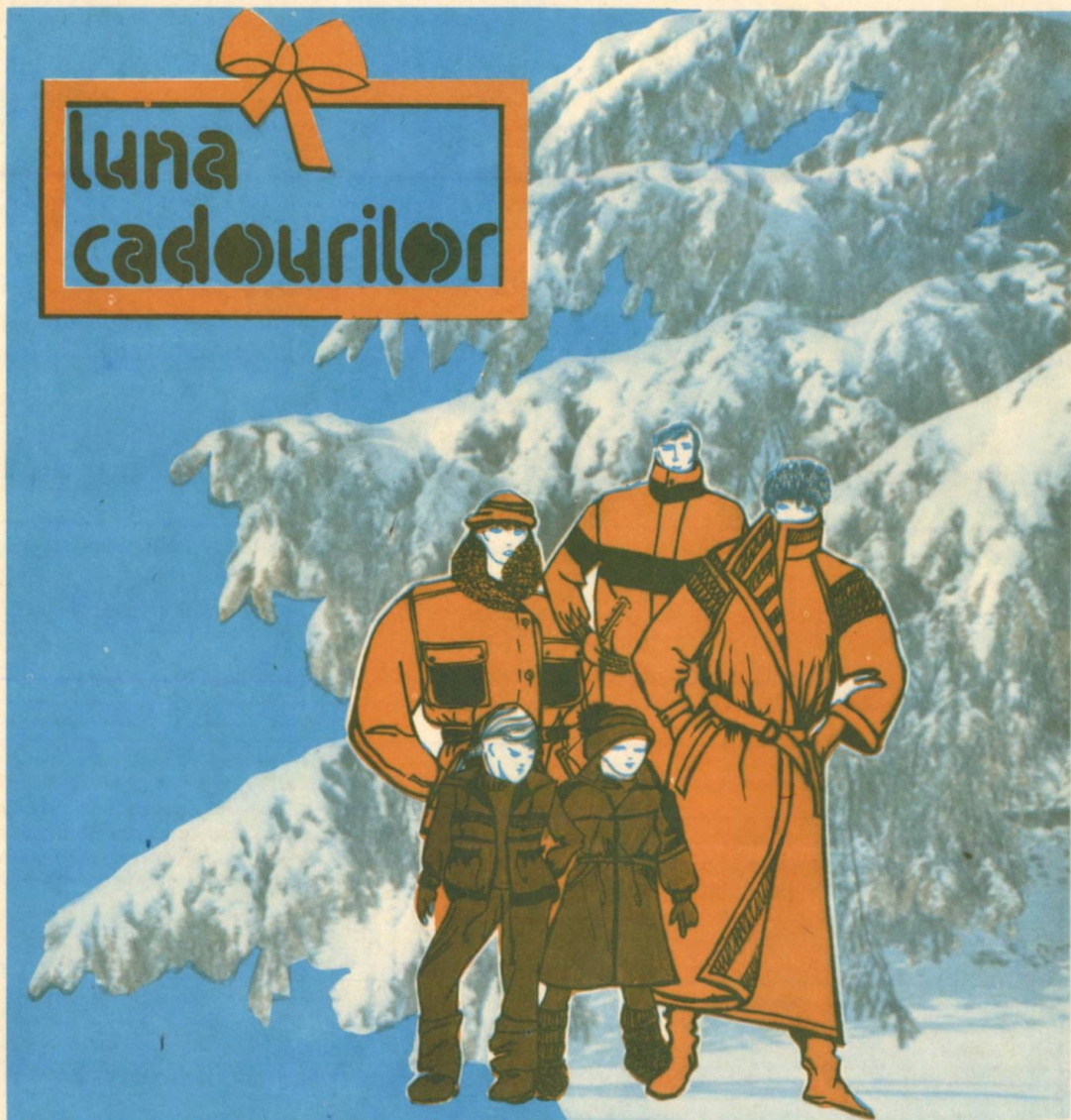
Coordonatorul ediției: Ilie Olteanu
Prezentare grafică: Radu Dobre, Mircea Dub, Sorin Turculeț
Coperta: Nicolae Corneliu

Redactarea almanahului a fost încheiată la 1 decembrie 1984

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”
sub comanda nr. 40 477

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

luna cadourilor

LUNA DECEMBRIE — LUNA CADOURILOR

Pentru bucuria soției, sau a soțului...

Pentru zimbetul fericit al copiilor...

Pentru surprize plăcute...

LUNA CADOURILOR ne dă posibilitatea să oferim celor dragi cadoul potrivit !

Pentru LUNA CADOURILOR, magazinele comerțului de stat au și pregătit cele mai frumoase articole de sezon, ce pot constitui cadouri utile și atrăgătoare : fuste pantaloni, pantaloni și salopete matlasate, bluze tricotate, pălării, căciuli, cravate, poșete, fulare,

baticuri, mănuși, seturi de mică marochinărie.

Oricare dintre aceste produse, cît și altele, prezente în magazinele comerțului de stat din sectorul textile-incălțăminte, poate fi cadoul dorit. Numai vizitînd magazinele comerțului de stat din sectorul textile-incălțăminte puteți alege cadoul potrivit pentru fiecare !

NU UITAȚI !

LUNA DECEMBRIE — LUNA CADOURILOR ! Magazinele comerțului de stat vă așteaptă !

Faceți cunoștință cu produsele executate de întreprinderile cu licență din cadrul Ministerului Industriei Ușoare — produse din lână ce poartă însemnul

WOOLMARK

Woolmark este un semn internațional, de distincție, pentru produsele executate din lână pură virgină (la prima prelucrare) și care au trecut cu succes un foarte sever control de calitate, cu nu mai puțin de 17 „probe”.

Woolmark, o carte de vizită prestigioasă, cu care se vor recomanda — atât pe piața internă, cât și pe cea externă — produsele executate de întreprinderile de stofă DOROBANȚUL din Ploiești, LIBERTATEA din Sibiu, CARPATEX din Brașov, întreprinderile de confecții din Oradea, Craiova, Sibiu, Odorheiul Secuiesc, Arad și FLACĂRA din Cluj-Napoca, MONDIALA din Satu Mare, precum și întreprinderea de confecții și tricotaje din București.

Creațiile lor, de o eleganță clasică ce are în vedere întotdeauna și cele mai noi tendințe ale modelii, sînt destinate femeilor, bărbaților și copiilor (stofe, rochii, fuste, blazere, taioare, costume, veste, sacouri, pantaloni, pardesie, paltoane).

Ori de cîte ori vă veți întîlni cu semnul WOOLMARK, fiți convinși că este încredințat spre purtare numai produselor de cea mai bună calitate. WOOLMARK — o garanție a calității.

WOOLMARK - O GARANȚIE A CALITĂȚII